

Äntligen rustas Maputo upp

Det är många år sedan Maputos byggnader var i toppskick. Efter självständigheten har det inte lagts mycket pengar på yttre renoveringar eftersom det funnits viktigare hål att stoppa pengarna i. Först nu börjar byggnadsställningar bli ett vanligt inslag i staden.

Lägenheterna för tjänstemännen vid Maputos domstol ska få en uppfräschning.

Det behövs verkligen med det trista läget där köksverandan vetter mot på fängelsets gallerfönster tvärsöver Avenida Kim Sung II.

Först och främst ska det yttre fixas till. Fasader och fönster ska målas, men även avloppsrören behöver ses över.

Budgivningen för renoveringen vann Manuel Gomes med sin firma *MNC Construções Lda*. Det var flera månader sedan.

– Så är det ofta. Ett undertecknat avtal

Pedro Muianga är lagbas på bygget. Han anser att folk väntar för länge med att underhålla hus i Moçambique.

– Därför blir jobbet kostsammare för kunden och omständigare för oss när det väl ska renoveras.

FOTO: JOHAN SÄVSTRÖM

innebär inte med automatik att bygget påbörjas direkt. Statens byggen brukar dra igång de första månaderna på året innan presidenten hunnit resa upp hela statsbudgeten, säger Manuel Gomes.

I det här fallet har beställarna varit extra krångliga eftersom de bara låter Gomes manna göra halva lägenhetslängan. Endast första halvan faller stadsförvaltningen i smak-en får Gomes renovera resten.

– Det gör det hela krångligare. Å andra sidan är det beställaren som bestämmer och vi måste ha arbete, säger Gomes.

Kontakter A och O

Efter att ha jobbat fem år som förman på byggen i Sydafrika återvände Gomes till Moçambique och drog igång firman. A och O är kontakter, menar han, utan stort kontaktnät får man inga jobb i Maputo. Företaget rullar på bra och har ett antal byggen på gång samtidigt i Maputo med omnejd. Endast ett fåtal av jobbarna är permanent anställda av företaget, de andra är på kontrakt byggtiden ut.

Carlos Biza är en av de fast anställda. Han har jobbat de två senaste åren i Gomes företag men har över tio år i målaryrket. Tidigare jobbade han som maskinskötare på industri. Då var han instängd hela dagen på en fabrik med kemiska ångor. Han ångrar inte bytet det minsta, som målare är Biza oftast utomhus och har ett friare jobb.

Men samtidigt tycker han att det är trist att yrket har så låg status på byggena. Det märks inte bara på lägre lön utan även att målare inte får samma yrkesrespekt som de andra byggjobbarna.

– Det är märkligt eftersom det är vi som gör snyggt efter murare, elektriker och andra som farit fram och härjat.

Arbetsdagen börjar halv åtta. Ingen av arbetarna har egen bil utan åker chapa till jobbet. I och för sig bidrar arbetsgivaren med transportkostnader men det är strulet som är tröttsamt.

– Jag lämnar hemmet klockan sex varje dag för att säkert vara på jobbet halv åtta trots att jag inte har mer än 41 minuters restid. Till exempel fick jag idag gå de sista fyra, fem kilometerna eftersom det inte kom någon buss, säger Mavengame Almeida.

Klockan tolv är det 30 minuters lunchrast. Hela gänget slår sig ner i gräset och plockar fram den medhavda matlådan med några smörgåsar.

– En halvtimmas rast räcker. Vi har ändå två dagars helg att vila upp oss på till skillnad från många andra arbetare som även jobbar

lördagar, säger Pedro Muianga som jobbar som lagbas åt Manuel Gomes. De har känt varandra länge och jobbade tidigare tillsammans under flera år.

Muianga är inte helt nöjd med situationen för branschen i landet. Nybyggena är för-tvivelat få, det är endast överklassen som bygger nytt längs stadens kustremsa, och det som ska renoveras är ofta så himla dåligt att det egentligen vore bättre att riva och bygga nytt. Men ägarna har ont om pengar och väljer att "lappa ihop" byggnader allteftersom de faller itu.

Kan inte välja jobb

– Men i längden blir det dyrare för kunden. Märkligt nog har ofta de mest risiga kåkarna en massa dyra prylar inuti huset. Det verkar vara viktigare för oss moçambikier att ha statusgrejor än att hålla det yttre i ordning, säger Pedro Muianga.

Arbetsdagen är snart till ända och ännu

Hierarkin på arbetsplatsen är glasklar. Målarlär-lingen Jorge Mpumo får göra skitjobbet med att skrapa bort färgflagor från betongpelarna. Samtidigt står mästern i andra hörnet och stryker färg. "Ingen fara, en dag är jag också mästern".

FOTO: JOHAN SÄVSTRÖM

har rörläggaren inte fått något gjort. Adriano Rodrigues har väntat hela dagen på spolbilen. Hittills har han bara lyft på brunnlocken och konstaterat att det inte ser bra ut. Rören är minst 30 år gamla och har börjat gå sönder. Dessutom har locken inte hållit tätt utan grus och sten har fallit ner och slagat igen rören.

– Det är nackdelen med renoveringsjobb. Man vet aldrig i förväg hur mycket arbete det kommer att bli. Jag föredrar att göra nya installationer, inte minst för att det är betydligt mindre smuts. Men i Moçambique är man aldrig i position att välja vilka jobb man ska göra, säger Rodrigues.

Han har haft egen firma i sju år och har nyligen utökat med att anställa tre personer. Men nu står han mer armarna i kors och stampar med foten. Han vet att det finns bara ett par spolbilar i staden. Ändå tycker han att han har bestämt en plats och ett klockslag så ska det gälla.

– Egentligen borde man åka dit och stressa dom. Här står allt stilla och vi kan bara rulla tummarna i väntan, paciência...

JOHAN SÄVSTRÖM

Maputo

Muraren Moises Masinga är kontraktsanställd för just detta jobb. Trots att det är tre år sedan han blev utlärare har han aldrig haft fast anställning.

– Ett riktigt arbete skulle vara bättre, då vet jag att lönen kommer varje månad.

FOTO: JOHAN SÄVSTRÖM

– Jag trivs bra i yrket. Det är väl egentligen bara lönen jag är missnöjd med, säger Mavengame Almeida men tillägger snabbt att han är höjdrädd.

– Den här höjden går bra, men måste jag klättra flera meter upp för skrängliga ställningar så tycker jag inte det är roligt längre.

FOTO: JOHAN SÄVSTRÖM